

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ	
Стара Загора	
Ветеринарно медицински факултет	
Вх. №:	344
Дата:	28.04.2015

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс: за получаване на академичната длъжност "Доцент" към Ветеринарномедицински факултет на Тракийски университет, Област на висше образование: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.4. Ветеринарна медицина по Химия (химия и екология), обнародван в Държавен вестник бр. 100/05.12.2014 г.

с кандидат: гл. ас. д-р Звезделина Любенова Янева, катедра „Фармакология, физиология на животните и физиологична химия“, секция „Химия“, Ветеринарномедицински факултет, Тракийски Университет, Стара Загора

Рецензент: Проф. дхн Веселина Георгиева Гаджева, Медицински факултет, Тракийски Университет, Стара Загора

1. Лични и професионални данни за кандидата

Единственият кандидат в конкурса гл.ас. д-р Звезделина Любенова Янева е родена на 10.11.1978 г. Завършва висше образование през 2002 г., Химикотехнологичен и металургичен университет, гр. София, Факултет по химично и системно инженерство. През 2004 г. завършва Университет за национално и световно стопанство, гр. София, специалност „Международни икономически отношения, търговско право, финанси и маркетинг“. Получава образователната и научна степен „Доктор“ по научна специалност 02.10.09 „Процеси и апарати в химичната и биохимичната технология“ през 2009 г.. От 23.03.2009 г. до настоящия момент работи съответно като асистент, старши асистент и главен асистент в Катедра „Фармакология, физиология на животните и физиологична химия“, Секция „Химия“, Ветеринарномедицински факултет, Тракийски Университет.

През периода на своето академично развитие Звезделина Янева участва активно и резултатно в учебната и изследователската дейност на Катедрата. Научните ѝ интереси са свързани основно с пречистване на отпадъчни води от токсични органични вещества и йони на тежки метали както и с химичен анализ

и оценка на качеството на природни води. Участвала е като ръководител и участник общо в 12 научноизследователски проекта: 3 международни, 2 национални по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, 5 на Тракийски Университет и 2 към НИС на ХТМУ – гр. София. За успешна изследователска работа е получила следните отличия и награди: Диплом за отличие при представянето на кръгла маса по международен проект ELCONDES 2700PL309, Кишинев, 2005 г.; Грамота за участие в Национално младежко изложение за изобретения и иновации, 2004 г., Диплом „Химик на годината“ – 2013 г. на НТС – Ст. Загора и плакет от Тракийски университет за принос в НИД, направление „Химия и екология“; Сертификат за автор на мултимедиен учебник. Има проведена специализация в Ankara University, Science Faculty, Department of Chemistry, Анкара, Република Турция по секторна програма „Еразъм“.

2. Оценка на наукометричните показатели на кандидата.

В обявения конкурс Звезделина Янева участва с научни трудове, чийто обем отговаря на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на Тракийски университет и на препоръчителните критерии за академичната длъжност „Доцент“ на ВМФ. Тя представя общо 44 научни трудове: 41 публикации отпечатани в периодични научни списания и сборници от национални и международни научни форуми, 1 дисертация с автореферат към нея, 1 ръководство за практически занятия по Химия и 1 мултимедиен учебник по химия. 11 от статиите са отпечатани в научни списания с импакт фактор. **39** от научните трудове са след защита на докторската дисертация. Има 11 участия в научни форуми, от които 4 международни. Всички представени научни трудове са по научното направление Химия (химия и екология), по което е обявения конкурс.

Публикациите са в авторитетни международни списания, някои от които с импакт фактор като: *Ind. Eng. Chem. Res.*, (IF 1.504); *J. Colloid Interface Sci*, (IF 2.235); *Water Sci. Technol*, (IF 1.056); *Desalination*, (IF 1.85); *Journal of Chemistry and Chemical Engineering*, (IF 0.210). Публикува и в български списания без импакт фактор като: *Bulgarian Journal of Ecological Science*, *Trakia*

Journal of Sciences, Животновъдни науки, които се реферират в международни реферативни издания. Общият импакт фактор на публикациите е **IF = 10.269**.

Резултатите от изследванията на Звезделина Янева са предизвикали достатъчно сериозен интерес от страна на специалисти в чужбина и у нас, което проличава от броя на цитиранията на нейните трудове. В приложената справка са представени общо **69** цитирания, които предимно (51) са в специализирани списания с импакт фактор. Въз основа на базата данни от Scopus броят на цитиранията са **91**. Считам за важно да подчертая, че от приложения Scopus профил се вижда, че кандидатката има **h-index = 4**.

3. Характеристика на публикационната дейност и научните приноси на кандидата.

Прави впечатление, че научно-изследователската и научно-приложната дейност на Звезделина Янева е много целенасочено провеждана и е свързана с важни области - човешкото здраве и екологията.

В представената справка кандидатката посочва подробно съдържащите се в нейните трудове приноси. Преценявам, че претенциите в тях са основателни и биха могли да бъдат представени в по-обобщен вид в следните основни направления.

I. Безспорно като най-стойностни считам научните приноси от разработките, отнасящи се до химичен анализ и екологична оценка на качеството на природни води в регион Стара Загора. По този проблем са публикувани и най-голям брой научни трудове. Освен с фундаментален, разработките са и със сериозен приложен характер и са свързани с провеждане за пръв път на мащабно изследване –мониторинг на 21 качествени показателя на повърхностни води от 17 пробовземни точки и 16 качествени показателя в проби от подземни води от 12 пробовземни точки, намиращи се на територията на четири общини от регион Стара Загора, с цел съставянето на комплексна оценка за качеството на водите в този регион.

На база получените от химичния анализ резултати и въз основа на стандартите за качество на природните води, е разработен екологичен статус

на изследваните повърхностни и подземни води в общините Стара Загора, Чирпан, Казанлък и Гурково.

Съставена е комплексна оценка за качеството на водите от 8 реки, 3 язовира и 12 подземни водни тела от Старозагорски регион по отношение на съдържанието на тежки метали чрез компонентен и клъстерен анализ на средногодишните им концентрации, с цел създаване на стратегии за контрол на този тип замърсяване в природните води и на обработваемите земи около тях.

Високо оценявам опитът на авторите за приложение на получените резултати от проведените химични анализи на повърхностни води на територията на четири общини в регион Стара Загора за доказване на местата с най-големи замърсявания, спрямо останалите изследвани водни тела, а също така, за конкретизиране на вероятните източници на екологични замърсители на мониторираните водни тела.

II. Оригинални с научно-приложен характер са приносите в областта на определяне съдържанието на тежки метали в почви. Разработен е спектрофотометричен метод за определяне съдържанието на тежки метали (Co) в почви с практическо значение за селското стопанство и екологията. Доказана е селективност и задоволителна точност на новоразработената методика с използването на iodine nitrotetrazolium chloride, която превъзхожда някои вече наложени се методи.

III. Също с екологично значение са приносите от изследванията, свързани с отстраняване на замърсители като хлорофеноли, моно- и дизаместени нитрофеноли от води чрез използване на алтернативни, достъпни и икономически изгодни биосорбенти като бентонит, активен въглен, мъртва биомаса *Rhizopus Oryzae* и други. Доказан е механизмът на биосорбция и бъдещото им приложение при пречистването на реални отпадъчни води.

IV. Към тази група включвам приносите от изследванията, свързани със синтеза и изследване свойствата и биологичната активност на нови биологично-активни вещества, производни на изоникотиноилхидразона:

- Синтезирани са 8 на брой нови неописани в литературата естери и перхлорати на 8-хидроксихинолина и е установена тяхната биологична активност.
- Доказано е, че двете съединения (SH7) и (SH8), използвани в комбинации с изониазид, редуцират оксидативния стрес и нормализират антиоксидантните ензими SOD и CAT.
- Установено е, че N,N'-заместени семикарбазиди на изоникотиновата киселина притежават активност за регулиране растежа на растенията.

4. Преценка на кандидатката като преподавател

Звезделина Янева има утвърдено име на авторитетен университетски преподавател. Като асистент, старши асистент и главен асистент тя е участвала активно и резултатно в учебната дейност на Катедрата по Фармакология, физиология на животните и физиологична химия както и в цялостната учебна работа на Ветеринарномедицински факултет чрез водене на упражнения, лекции, провеждане на семестриални изпити, провеждане на кандидат-студентски изпити и др. Има годишна учебна натовареност от 428 часа упражнения. Под нейно ръководство успешно са защитили дипломни работи 2 дипломанти. Оценявам високо и участието ѝ в разработването на 1 ръководство за упражнения по химия и 1 мултимедиен учебник по химия.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

От направения преглед и анализ на представените документи се налага заключението, че гл. ас. д-р Звезделина Янева е с достатъчен обем научна, научно-приложна и преподавателска дейност. Безспорен е значителният дял на кандидатката в приносите на колективните трудове и разработки. Ето защо си позволявам с убеденост да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на гл. ас. д-р Звезделина Янева академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Химия (химия и екология)“.

27.04.2015 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф. В. Гаджева, дхн)